2 mei 2025

Op donderdag 10 april stelde de gemeenteraad, met 1 stem (van de SP) tegen, het ambitiedocument voor Schiehaven Noord vast. Zo eensgezind is de gemeenteraad zelden. Alsof ze zich aan elkaar willen vasthouden en zich schrap zetten voor wat komen gaat.

Wat is er aan de hand?

Een kort overzicht van wat voorafging. Voorafgaand aan dit ambitiedocument was er een burgerinitiatief voor dit gebied ingediend met meer dan 200 natte handtekeningen voor een park Lloydpark. Dit initiatief werd ook gesteund door bijna 1.000 handtekeningen op petities.nl. Dit plan hield rekening met een sterke zeespiegelstijging en zette volledig in op het toevoegen van ecologisch en sociaal kapitaal aan de omliggende wijken, waar een groot tekort aan is.

De gemeenteraad heeft zich bij de behandeling van dit burgerinitiatief niet aan haar eigen regels gehouden door dit initiatief niet als zodanig te behandelen, maar te reduceren tot ‘inspiratiedocument’ voor een ambitiedocument. Dit is niet alleen onreglementair, het is ook het opzettelijk frustreren van initiatiefrijke burgers. Wat er overblijft van dit initiatief in de ambtelijke molen is op voorhand duidelijk: niets. Er is immers niet vastgelegd wat bedoeld wordt met ‘inspiratiedocument’.

De initiatiefnemers van het burgerinitiatief hebben gesproken met de externe projectleider (Fakton) en gaven ons de volgende weergave van hun ervaring:

Wij konden alleen participeren door de voorwaarden 500-700 woningen te accepteren. Dat staat haaks op het burgerinitiatief en het [1]Verdrag van Aarhus. Wij hebben goed onderzoek gedaan. Met zoveel woningen is er door de volle ondergrond geen ruimte meer voor een substantieel groen stuk met veel grote bomen, struiken en bloemen en wat open gebied. Dat draagt niet bij aan klimaatadaptatie en een verbetering van de gezondheid van onze leefomgeving en ontmoeting (Coolhaveneiland, Schiemond en Lloydkwartier). Dat is de reden. Wij moesten afstand doen van alles dat volgens de raad als inspiratie moet dienen.

De organisatie stelde zelfs dat we zouden worden weggestuurd als we in de ateliers de voorwaarden ter discussie zouden stellen.

Het burgerinitiatief hield ook rekening met de gevolgen van de klimaatopwarming: zeespiegelstijging. Die gaat steeds sneller (de uitstoot neemt ook niet af) en de meter wordt steeds vroeger verwacht in scenario's die IPCC gebruikt. Daarvoor zijn onder andere de beleidsregels grote rivieren geactualiseerd. Het is dus de vraag of in Rotterdam nog nieuwe ontwikkelingen worden toegestaan in buitendijks gebied. Grote desinvesteringen liggen in het verschiet immers. Moeten er nog meer bijkomen? Deze aanscherping zit er al jaren aan te komen. Bijzonder eigenwijs is de gemeenteraad dus ook nog eens.

Het ambitiedocument dat het college van B&W vervolgens naar de raad stuurt, kan door de gemeenteraad op vele punten kritisch worden ontvangen. Temeer omdat inspreekrondes van initiatiefnemers, burgers en maatschappelijke organisaties de raad inhoudelijk hebben gewezen op de blinde vlekken en lacunes in het bestuurlijke proces, met name op het gebied van de klimaatwet, kwaliteit van de leefomgeving, inspraak en rechtvaardigheid. We noemen er vier:

1. De verplichte uitgangspunten over het aantal woningen zijn onverenigbaar met het besluit dat het burgerinitiatief Lloydpark als inspiratiedocument moet dienen. De

[1] Het Verdrag van Aarhus is een internationaal verdrag dat burgers het recht geeft op toegang tot milieuinformatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter in milieuzaken.

initiatiefnemers van het burgerinitiatief zijn bovendien niet betrokken bij de ateliers om deze reden. De gemeenteraad heeft een onreglementaire behandeling van een burgerinitiatief geïnitieerd, dit is al laakbaar. Daarna heeft de gemeenteraad niet (goed) gecontroleerd of het college het besluit op de juiste manier had genomen, wat in strijd is met de gedragscode openbaar bestuur. Burgers én publieke waarden zitten dusdanig in de knel. Dit is geheel in lijn met de conclusies die de Rotterdamse Rekenkamer al vanaf 2018 publiceert. Deze handelswijze is tot slot bovendien in strijd met het Verdrag van Aarhus.

2. Een afweging over de risico's van buitendijks ontwikkelen ontbreekt. Er liggen grote desinvesteringen en waardeverlies in het verschiet als gevolg van het toenemende risico van grote overstromingen door de combinatie van extreem weer en de versnellende zeespiegelstijging (5,9mm wereldwijd gemiddeld in 2024). Per 1 januari 2025 zijn de Beleidsregels voor de grote rivieren verder aangescherpt. Bijna nergens in Nederland zijn in rivierbeddingen nog niet-watergebonden ontwikkelingen toegestaan. Er gold in Rotterdam een ontheffing voor vergunningsplicht bij RvS, maar deze ontheffing lijkt te zijn misbruikt: er zijn nooit zorgvuldige risico-afwegingen gemaakt. En zelfs onder de huidige strenge beleidsregels vraagt de gemeenteraad niet naar een maatschappelijke kosten/batenanalyse. Rotterdam Natuurlijk! heeft op 18 maart 2025 een Woo-verzoek ingediend om informatie op te vragen over de betreffende ontheffing en de daarbij behorende risicoafwegingen. Daarvoor geldt een beantwoordingstermijn van 4 weken. Tot op heden is dit verzoek niet beantwoord, wat op basis van eerdere ervaringen kan duiden op onzorgvuldig handelen door de gemeente Rotterdam.

3. Het gebied waar de gemeente wil bouwen, staat in het bestemmingsplan aangegeven als "vrijwaringszone dijk". Dit betekent dat dit gebied extra moet worden beschermd om de veiligheid van de Westzeedijk te garanderen. De Westzeedijk beschermt namelijk delen van Rotterdam, zoals Delfshaven, tegen overstromingen. In de vrijwaringszone mogen geen dingen gebeuren die de dijk zwakker maken of de veiligheid van het gebied in gevaar brengen, zoals het bouwen van woningen. Als er gebouwd wordt in deze zone, is er een zeer groot risico dat de waterveiligheid van de omliggende gebieden in gevaar komt.

4. Het ambitiedocument is een bundel greenwashing, zoals we dat eerder zagen (zie deze klacht naar RCC). Het meest in het oog springend is de claim dat het een "Paris Proof tuin" zal worden. Paris Proof is een concept of naam die geen vaste relatie heeft met de afspraken in het Akkoord van Parijs uit 2015 of het resterende CO_2-budget en is, indien niet regelrecht misleidend, op zijn minst suggestief omdat de indruk wordt gewekt dat sprake is van een klimaatneutrale ontwikkeling, terwijl daarvan nog allerminst sprake is.

Stichting Rotterdam Natuurlijk! gelooft in de kracht van kennisdeling om positieve veranderingen teweeg te brengen in de politiek en in de samenleving. Hoewel dit in Rotterdam vaak een uitdaging is en de focus van politici vaak bij hun eigen belangen ligt, blijven wij vertrouwen houden in de mogelijkheid om samen vooruit te komen. Na drie jaar actief betrokken te zijn, zie de stichting dat er nog steeds genoeg obstakels zijn, maar gelooft zij dat verandering mogelijk is, zelfs als het proces heel langzaam gaat en het stoppen van onvolhoudbare praktijken niet lukt.

Hoewel de stichting constateert dat zelfs groene en progressieve partijen steeds behoudender en anti-duurzaam stemmen, blijft zij positief en vastberaden in haar inzet voor meer ecologisch

en sociaal kapitaal in het Lloydkwartier en de omliggende wijken. De aanhouder wint!

Tijdens de raadsvergadering waren de raadsleden eensgezind positief over het ambitiedocument. Stichting Rotterdam Natuurlijk! heeft er lang in geloofd dat het mogelijk is om verandering in de politiek te bereiken met deze generatie politici, door cruciale kennis te delen en scherp te signaleren, maar na deze drie jaar 'aanmodderen' moet zij helaas concluderen dat de gemeenteraad in deze samenstelling, samen met de ambtenaren, in een vicieuze cirkel zitten waar ze niet uit komen. Zelfs de groene en progressieve partijen blijven oerconservatief stemmen. Sterker nog, het wordt steeds conservatiever.

Rotterdam Natuurlijk! gelooft niet dat deze generatie(s) raadsleden ooit gaan toegeven dat de koers die jaren geleden is ingezet doodloopt. Hoogbouw, buitendijks ontwikkelen, verdichten, maar ook het vergroten van de afstand naar de burger, het is allemaal ingezet vanuit een behoefte aan politieke macht en economisch gewin en volgt een conservatief-kapitalistische denklijn. De *lock-in* die erdoor ontstaat is funest voor Rotterdam en haar burgers: torens blokkeren het pad naar een duurzaam lokaal en rechtvaardig energiesysteem, buitendijks wonen leidt tot ontwrichtende (en waarschijnlijk onrechtvaardige) desinvesteringen en hoge bouwdichtheden maken de leefomgeving en daarmee de mens en natuur ongezond en onveilig. Om maar niet te spreken over het enorme gebrek aan vertrouwen tussen burger en politiek.

Het is nu aan de onderstroom om te groeien en met het netwerk in de bovenstroom samen te werken en tegenmacht te organiseren. Daarmee kan systeem fundamenteel veranderen, kan een nieuwe generatie politici de benodigde bruggen bouwen en kunnen we samen het systeem ecologisch, sociaal en economisch vernieuwen en verder verbeteren voor een duurzamere en rechtvaardigere toekomst.

Dit is ook tijd voor nieuw politiek elan. De huidige koers loopt vast en de verantwoordelijke spelers en partijen moeten plaatsmaken voor nieuwe spelers (en misschien nieuwe partijen) die vanuit een fundamenteel ander perspectief politiek gaan bedrijven. Voel je dat dit jouw kans is, aarzel dan niet!

Stichting Rotterdam Natuurlijk! is zich heel bewust van haar constructieve rol als waakhond en kennisverbinder in deze kantelende dynamiek en zij zal niet stoppen.

Dit bericht zo veel mogelijk delen wordt gewaardeerd!